

Індивідуальна податкова консультація

Державна податкова служба України, відповідно до ст. 19¹ Податкового кодексу України (далі – Кодекс), розглянула звернення щодо застосування спрощеної системи оподаткування фізичною особою – підприємцем та в межах компетенції повідомляє.

Особливості укладання договору комісії визначено главою 69 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ).

Відповідно до ст. 1011 ЦКУ за договором комісії одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням другої сторони (комітента) за плату вчинити один або кілька правочинів від свого імені, але за рахунок комітента.

При цьому істотними умовами договору комісії, за якими комісіонер зобов'язується продати або купити майно, є умови про це майно та його ціну (ст. 1012 ЦКУ).

Частиною першою ст. 1013 ЦКУ передбачено, що комітент повинен виплатити комісіонерові плату в розмірі та порядку, встановлених у договорі комісії.

Крім того, згідно з частиною першою ст. 1022 ЦКУ після вчинення правочину за дорученням комітента комісіонер повинен надати комітентові звіт і передати йому все одержане за договором комісії.

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку встановлені главою 1 розділу XIV Кодексу.

Відповідно до ст. 292 Кодексу доходом для фізичної особи - підприємця є дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі, визначеній п. 292.3 ст. 292 Кодексу. При цьому до доходу не включаються отримані такою фізичною особою пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхові виплати і відшкодування, доходи у вигляді бюджетних грантів, а також доходи, отримані від продажу рухомого та нерухомого майна, яке належить на праві власності фізичній особі та використовується в її господарській діяльності;

Пунктом 292.4 ст. 292 Кодексу визначено, що у разі надання послуг, виконання робіт за договорами доручення, комісії, транспортного експедирування або за агентськими договорами доходом є сума отриманої винагороди повіреного (агента).

Згідно з п.п. 2 п. 291.4 ст. 291 Кодексу до платників єдиного податку, які відносяться до другої групи, належать фізичні особи – підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв:

- не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб;

- обсяг доходу не перевищує 834 розміри мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Крім того, Законом України від 14 липня 2020 року № 786-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо функціонування електронного кабінету та спрощення роботи фізичних осіб – підприємців» (далі – Закон № 786) зокрема, внесені зміни до п. 296.1 ст. 296 Кодексу.

Так, з 01 січня 2021 року згідно з п. 296.1 ст. 296 Кодексу фізичні особи - підприємці - платники єдиного податку першої і другої груп та платники єдиного податку третьої групи, які не є платниками податку на додану вартість, ведуть облік у довільній формі шляхом помісячного відображення отриманих доходів.

Облік доходів та витрат може вестися в паперовому та/або електронному вигляді.

Для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством (абзац перший п. 44.1 ст. 44 Кодексу).

Слід зазначити, що наказом Міністерства фінансів України від 26.11.2020 № 728 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства фінансів України від 19 червня 2015 року № 579» з 01 січня 2021 року втратили чинність форми Книги обліку доходів, Книги обліку доходів і витрат та порядки їх ведення, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 19.06.2015 № 579, та скасовано реєстрацію книг у податкових органах.

Проте, зміни, запроваджені з 01.01.2021 Законом № 786 щодо форми обліку доходів і витрат у довільній формі (в паперовому вигляді (зошиті, журналі тощо) чи в електронному вигляді (в електронній таблиці у файлі Excel, Word тощо)), не скасовують обов'язку дотримуватися платниками єдиного податку першої - третьої груп вимог заповнювати податкову декларацію платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця (далі - податкова декларація) на підставі первинних документів у відповідності до норм п. 44.1 ст. 44 Кодексу, які мають право вивчати та перевіряти контролюючі органи під час проведення перевірок згідно з п.п. 20.1.6 п. 20.1 ст. 20 Кодексу.

Щодо питання 1

У разі отримання фізичною особою - підприємцем - платником єдиного податку коштів від надання послуг за договорами комісії, у обліку доходів та витрат, який ведеться у довільній формі, відображається вся сума коштів, яка надійшла на поточний рахунок платника податку та/або яку отримано готівкою.

Щодо питання 2

Якщо фізичною особою - підприємцем - платником єдиного податку отримуються кошти за надання послуг за договором комісії, то при заповненні

податкової декларації платника єдиного податку - фізичної особи - підприємця до доходу включається сума отриманої винагороди повіреного (агента).

Щодо питань 3 та 4

Крім того, Законом України від 01 грудня 2020 року № 1017-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо лібералізації застосування реєстраторів розрахункових операцій платниками єдиного податку та скасування механізму компенсації покупцям (споживачам) за скаргами щодо порушення встановленого порядку проведення розрахункових операцій частини суми застосованих штрафних санкцій» внесено зміни до п. 61 підрозділу 10 розділу XX Кодексу, які встановлюють, що з 01 січня 2021 року до 01 січня 2022 року реєстратори розрахункових операцій та/або програмні реєстратори розрахункових операцій не застосовуються платниками єдиного податку другої - четвертої груп (фізичними особами - підприємцями), обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує обсягу доходу, що не перевищує 220 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 01 січня податкового (звітного) року, незалежно від обраного виду діяльності, крім тих, які здійснюють реалізацію технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, реалізацію лікарських засобів, виробів медичного призначення та надання платних послуг у сфері охорони здоров'я, реалізацію ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння.

У разі перевищення платником єдиного податку другої - четвертої груп (фізичною особою - підприємцем) в календарному році обсягу доходу, що не перевищує 220 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 01 січня податкового (звітного) року, застосування РРО та/або ПРРО для такого платника єдиного податку є обов'язковим. Застосування РРО та/або ПРРО починається з першого числа першого місяця кварталу, наступного за виникненням такого перевищення, та продовжується в усіх наступних податкових періодах протягом реєстрації суб'єкта господарювання як платника єдиного податку.

Таким чином, для визначення граничного доходу, перевищення якого є обов'язковою умовою для застосування зазначеною категорією платників реєстраторів розрахункових операцій, а також для застосування відповідної групи єдиного податку фізична особа - підприємець - платник єдиного податку, яка здійснює діяльність за договорами комісії, зобов'язана враховувати суму отриманої винагороди повіреного (агента).

Відповідно до пункту 52.2 статті 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.